

НАПРЯМ 5. МЕНЕДЖМЕНТ

Бадо Артем Сергійович

аспірант

Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Кучеренко Віктор Юрійович

аспірант

Дніпровського державного аграрно-економічного університету

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-324-1-25>

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективність системи фінансового менеджменту підприємства, як суб'єкта господарювання, в першу чергу залежить від спроможності ефективно функціонувати в умовах існуючого економічного середовища. Саме тому, важливими є різноманітні аспекти системи фінансового менеджменту, які враховують особливості сучасної економіки і в сукупності сприяють становленню її ефективності.

В науковій літературі існують різноманітні трактування сутності фінансового менеджменту. Так Бланком І.О. визначає фінансовий менеджмент «це систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, що пов'язані із формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів підприємства і організацією обороту його грошових коштів» [2]. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. [3] розглядають фінансовий менеджмент як систему управління фінансами, процес розробки мети управління фінансами та її досягнення за допомогою методів і важелів фінансового механізму.

За думкою Непочатенко О.О., Пташник С.А. [4], Осадчук Ю.М., Фертюк С.В. [5], фінансовий менеджмент являє собою «комплексну систему принципів, методів розробки, реалізації управлінських рішень, що спрямовані на формування, розподіл та використання фінансових ресурсів підприємства та організації його грошових потоків з метою досягнення оперативно-тактичних та стратегічних цілей».

По суті фінансовий менеджмент – це система управління фінансами підприємства, яку слід розглядати як комплексну систему, оскільки будь-яке управлінське рішення стосується всіх аспектів діяльності підприємства і може призвести до змін у багатьох її сферах функціонування [1–5]. Безперечно, фінансовий менеджмент пропонує широкий набір методів для досягнення мети підприємства, а менеджеру необхідно вибрати ті, які будуть відповідати поставленим цілям та вміти їх ефективно використати [5].

В роботі [6] зазначається, що фінансовий менеджмент – це насамперед використання фінансових оцінок, які впливають на фінансовий стан підприємства, що дозволяє планувати, використовувати проекти, капітал, майно для максимізації повернення інвестицій. В [1] проведений аналіз поглядів науковців щодо основних складових системи фінансового менеджменту підприємства. Більшість авторів вважають, що до елементів системи фінансового менеджменту включає правове і нормативне забезпечення управління фінансами, суб'єкти і об'єкти фінансового менеджменту, комплекси фінансових задач, фінансові інструменти, важелі, методи, технічні засоби управління фінансами. Фінансовий менеджмент означає планування, організацію, управління та контроль фінансової діяльності, а саме придбання та використання активів і включає [6]:

1. Інвестиційні рішення – інвестиції в основні активи (капітал) та інвестиції в оборотні активи – оборотний капітал.

2. Фінансові рішення – рішення, що стосуються збільшення коштів з різних джерел, періоду фінансування, витрат на активи та повернення цих активів.

3. Дивідендні рішення – розподіл чистого прибутку на дві категорії – дивіденди для акціонерів і тезаврований прибуток.

Загалом, фінансовий менеджмент пов'язаний із постачанням, розподілом і контролем фінансових ресурсів. Задачами фінансового менеджменту є:

- регулярне та належне забезпечення фондів;
- забезпечення регулярного прибутку акціонерам залежно від отриманого доходу, ринкової ціни акцій та очікувань акціонерів;
- забезпечення оптимального використання коштів;
- забезпечення безпеки інвестицій;
- планування структури капіталу.

Іншими словами, ключовими видами діяльності фінансового менеджменту є:

1. Фінансове планування: підготовка фінансового плану, який передбачає доходи, витрати та потреби у фінансуванні на певний період.

2. Інвестиції (витрачання грошей): інвестування коштів підприємства в проекти та цінні папери, які забезпечують високий прибуток порівняно з ризиками.

3. Фінансування (залучення грошей): отримання фінансування для основної діяльності та інвестицій, пошук найкращого балансу між позиковими коштами та власним капіталом.

Враховуючи що фінансова діяльність посідає важливе місце в управлінні підприємством, від якої залежить повнота фінансового забезпечення поточної виробничо-господарської діяльності і розвитку підприємства, головною метою фінансового менеджменту є знаходження компромісу між завданнями, що їх ставить перед собою підприємство і фінансовими можливостями реалізації цих завдань. Ми поділяємо думку Остапчук О., Баксалова О., Бабій І. [7] у тому, що фінансовий менеджмент слід розглядати як комплексну систему управління фінансами підприємства яка направлена на прийняття управлінських рішень з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів у досягненні поставлених цілей,

про що ми згадували раніше. В структурі фінансового менеджменту слід виділити наступні складові [2; 7]:

– операційний менеджмент – управління витратами, бюджетне та цільове планування, проведення оцінки фінансового стану підприємства;

– інвестиційний менеджмент – управління підготовкою, розробкою, оцінкою та реалізацією інвестиційних проектів;

– власне фінансовий менеджмент – управління джерелами фінансування, (структура капіталу, вартість капіталу, цінні папери тощо).

Кожне управлінське рішення впливає на фінансовий стан підприємства, як позитивно, так і негативно. В свою чергу ефективний фінансовий менеджмент забезпечує формування ресурсного потенціалу підприємств, сприяє підвищенню продуктивності, здійснює системне накопичування власного капіталу та сприяє зростанню конкурентоздатності суб'єкта господарювання на ринку, стабілізує економічне становище, дозволяє формувати стратегію розвитку та впроваджувати її.

Література:

1. Максимова М.В. Система фінансового менеджменту в умовах розвитку цифрової економіки. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.5.58>
2. Бланк И.А. Финансовый менеджмент : Учебный курс. Киев : Ника-Центр, 1999. 653 с.
3. Коваленко Л.О. Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент. 3-тє видання, випр. і доп. Київ : Знання, 2008. 483 с.
4. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/13.pdf9
5. Осадчук Ю.М., Фертюк С.В. Необхідність фінансового менеджменту як складової ефективної системи управління підприємством. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2013. № 10. С. 282–286.

6. Grozdanovska V., Bojkovska K., Jankulovski N. Financial management and financial planning in the organizations. *European Journal of Business and Management*. 2017. Vol. 9. No. 2. P. 120–125.

7. Остапчук О., Баксалова О., Бабій І. Суть та тенденції зміни фінансового менеджменту в умовах посиленої цифровізації економіки. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 2. С. 167–172.